

Тютюн Ольга Володимирівна,
*студентка 4-го курсу факультету прокуратури та слідства
(кримінальної юстиції) Національного університету
«Одеська юридична академія»*

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського
права і процесу Згама А. О.*

ПРОЦЕС ЦИФРОВІЗАЦІЇ ГОСПОДАРСЬКИХ ВІДНОСИН

У зв'язку із стрімким розвитком ІТ-технологій, а також викликами, які постали перед суспільством, зокрема карантинні обмеження та запровадження воєнного стану на території нашої країни, людство поступово пристосувалося до дистанційного вирішення своїх проблем, не стали виключенням і господарські відносини.

Поняття господарських відносин, ми можемо знайти у ст. 1 Господарського Кодексу України, де зазначається, що це відносини, які виникають у процесі організації та здійснення господарської діяльності між суб'єктами господарювання, а також між цими суб'єктами та іншими учасниками відносин у сфері господарювання [1].

Аналізуючи розвиток господарських правовідносин варто звернути увагу на суб'єктний склад, як відомо він в себе включає фізичних та юридичних осіб. Однак, як нам врегулювати дане питання стосовно віртуальних підприємств, оскільки у процесі їх діяльності склад їх учасників може змінюватися, а тому не кожен з них може бути суб'єктом господарювання, тут виникає питання чи може таке підприємство мати статус юридичної особи? У даному випадку складно навіть зрозуміти, хто здійснює таку діяльність по той бік екрану, тому що, досить часто такі операції виконуються з одного електронного ресурсу, але різними особами.

У ст. 17 Закону України «Про електронну комерцію» законодавцем встановлена відповідальність учасників відносин у сфері електронної комерції [2]. Однак зовсім не просто встановити, ким все ж було порушено законодавчі норми, оскільки, по-перше, відсутнє чітке визначення правового режиму сайтів, у доктринальному підході думки розділяються, на наше переконання, інформаційні системи, що знаходяться в мережі Інтернет варто відносити до об'єктів господарських відносин, по-друге важко встановити, хто є власником інформаційного ресурсу, або ж хто займається ним для просування своїх товарів та послуг.

Цифровізація чинить свій вплив не лише на суб'єктів права, а й на об'єкти права, центральне місце серед яких займає інформація. Упровадження інформаційних технологій призводить до появи і нових способів створення речей (наприклад, 3D-принтер), що, своєю чергою, потребує визначення правового режиму створюваних об'єктів. Йдеться не лише про адаптацію права, застосування вже існуючих норм до нових відносин, а й вироблення нових норм, необхідних для регулювання відносин щодо віртуальних об'єктів [3].

Важливою проблемою даного інституту також є захист інформації від кіберзлочинців, оскільки учасники господарських правовідносин переважно зберігають інформацію на серверах, які за допомогою хакерських атак можуть бути зламані, та інформація, яка там знаходиться, може бути використана не на їхню користь. Це ж стосується і електронної комерції, де можливе незаконне заволодіння коштами, підробка електронного підпису або ж фальсифікація фінансових звітів. Тому, не зважаючи на зручність здійснення різноманітних операцій у електронному просторі, необхідно піклуватися також про збереження інформації на надійних носіях.

Також варто зазначити, що цифровізація торкнулася не лише віртуальних підприємств, а також і господарських відносин, які вчиняються і реалізуються у натурі. Зокрема встановлення касових апаратів на підприємствах, можливість зробити замовлення продукції через Інтернет-магазини, підписання документів за допомогою кваліфікованого електронного підпису, за необхідності створення електронних примірників будь-яких документів, є навіть змога зареєструватися підприємцем маючи лише телефон, за допомогою застосунку «Дія» та інше.

Кабінет Міністрів України у своєму Розпорядженні № 167-р «Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації» від 3 березня 2021 року, зазначив, що до 2025 року формування та реалізація державної політики у сфері розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей громадян матиме вплив на ключові інтереси громадян, суб'єктів господарської діяльності, органів виконавчої влади [4].

Тому удосконалення інституту господарських відносин за допомогою процесу цифровізації спонукатиме до розвитку усі сфери господарювання. Але варто погодитись із тим, що це зручно, а також це дозволяє заощадити час, особливо коли встановленні строки ви-

конання. Можна назвати ще досить багато переваг, необхідно лише вміти правильно це все використовувати на практиці та врегулювати на законодавчому рівні усі дискусійні питання, а також мінімізувати технічні проблеми, які можуть виникати у процесі господарської діяльності.

ЛІТЕРАТУРА:

- 1.. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Про електронну комерцію: Закон України від 03.09. 2015 р. № 675-VIII. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
3. Шапенко Л. О., Ткаченко Є. М. Теоретико-правові аспекти розвитку цифрової економіки в Україні. *Інтернаука. Серія «Юридичні науки»*. 2019. № 4. URL: https://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/40191/1/%d0%a8%d0%b0%d0%bf%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%9b.%d0%9e._%d0%a2%d0%ba%d0%b0%d1%87%d0%b5%d0%bd%d0%ba%d0%be%20%d0%84.%d0%9c..pdf
4. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 03.03.2021 р. № 167-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#n13>

Ткаченко Анастасія Сергіївна,

студентка 3-го курсу факультету адвокатури та антикорупційної діяльності Національного університету «Одеська юридична академія»

Науковий керівник: *к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського права і процесу Добровольська В. В.*

БАНКРУТСТВО В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Банкрутство є важливою правовою категорією, яка визначена спеціальним кодифікованим актом та 16 серпня 2022 року Верховною Радою України було прийнято за основу Проєкт № 7442 Закону України «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо застосування процедур банкрутства у період воєнного стану»[1]. Основними завданнями та метою цього проєкту – внести зміни до Кодексу України з процедур банкрутства (далі – КУзПБ). В п.2 пояснювальної записки є наступне положення «спрощення доступу суб'єктів господарювання,